

اختلال تبدیلی:

اختلال تبدیلی (کانورژن)، زیر مجموعه اختلالات شبه جسمی است. در اختلالات شبه جسمی، فرد از ناراحتی‌های جسمانی مختلف شاکی است، اما بیماری او در زمره اختلالات روانی بسته‌بندی می‌شود. حدود یک سوم مردم دنیا در طول عمر خود دچار بعضی از علائم این اختلال می‌شوند ولی لزوماً بیمار نیستند.

اختلال تبدیلی که قبلاً هیستری نامیده می‌شد، یک اختلال نسبتاً شایع روان پزشکی است. منظور از هیستری، حالتی است که فرد، اضطراب را به نشانه‌های بیماری تبدیل می‌کند.

اختلال تبدیلی در هر زمانی از زندگی، از کودکی گرفته تا سنین پیری، ممکن است بروز کند، ولی در بین نوجوانان و بالغین جوان شایعتر است. شروع آن قبل از 10 سالگی و بعد از 35 سالگی نادر است.

این اختلال در افراد کم سواد، روستایی، طبقات اقتصادی پایین و پرسنل نظامی که در موقعیت‌های جنگی قرار داشته‌اند بیشتر دیده می‌شود، برای مثال سربازی که اضطراب او در جنگ غیر قابل تحمل

می‌شود، ممکن است ناگهان بینایی خود را از دست بدهد. آزمایش‌ها نقصی در چشمان او نمی‌یابند، با این همه بیمار همیشه یک یا دو علامت اختلال

و تا زمانی که او را از خط مقدم جبهه دور نکنند، بینایی او باز نمی‌گردد

علائم

- علائم حسی: شامل بی‌حسی، مورمور شدن اندام‌ها، کوری، کوری و حرف نزدن و فلج عمومی بدن است. در اختلال تبدیلی، بی‌حسی بخصوص در انتهای اندام‌ها شایع است. این علائم ممکن است یک طرفه یا دو طرفه باشند، ولی ارزیابی‌های عصبی سالم بودن راه‌های حسی را نشان می‌دهند. برای مثال در کوری تبدیلی، بیمار بدون برخورد با اشیاء و یا آسیب رساندن به خود راه می‌رود و مردمک‌هایش نسبت به نور واکنش نشان می‌دهند.

علائم حرکتی: شامل حرکات غیر طبیعی، اختلال در راه رفتن، ضعف عمومی، فلج، لرزش، تیک و حرکات پرتابی است که هنگام توجه به این حرکات، شدت آنها بیشتر می‌شود. در این بیماران هیچ نوع ضعف یا آتروفی عضلانی دیده نمی‌شود (بجز فلج‌های تبدیلی دراز مدت) و یافته‌های الکترومیوگرافی طبیعی هستند.

- تشنج: تشنج‌های کاذب علامت دیگر اختلال تبدیلی است و تشخیص آن از تشنج‌های واقعی گاهی سخت است.

اختلال تبدیلی اغلب با اختلال شخصیت پرخاشگر، وابسته، ضد اجتماعی و نمایشی ارتباط دارد. نشانه‌های اختلال افسردگی و اضطراب: اغلب این بیماران در معرض خطر خودکشی قرار دارند. علائم این اختلال، بیمار را قادر می‌سازد به دیگران القاء کند که نیاز به توجه ویژه و درمان دارد.

مفهوم اختلال تبدیلی با مفهوم تمارض (تظاهر به بیماری کردن) به کلی متفاوت است، چرا که شخص هیستریک، واقعاً و بدون آن که بخواهد علائم بیماری‌ها را نشان می‌دهد، اما شخص تمارض کننده، خود به خوبی می‌داند که بیمار نیست، اما به دلایلی تظاهر به بیماری می‌کند.

سیر بیماری

علائم اختلال تبدیلی در اکثر موارد ظرف چند روز یا کمتر از یکماه از بین میروند تقریباً 95٪ موارد خودبخود درمان می شود.

این اختلال زمانی تشخیص داده می شود که فرد درمانگر، ارتباطی ضروری و اساسی بین علت علائم عصبی و عوامل روان شناختی پیدا کند، این نشانه ها نباید نتیجه تمارض یا اختلال ساختگی (که در آن فرد علائم یک بیماری را آگاهانه تقلید می کند) باشند. علائم ایجاد شده مدت کوتاهی طول می کشند و معمولاً خودبخود برطرف می شوند.

درمان اختلال تبدیلی

علائم اختلال تبدیلی معمولاً خود به خود بر طرف می شوند. اما جهت تسهیل رفع علائم از روش های دیگری هم استفاده میشود.

روان درمانی، دارودرمانی و رفتار درمانی در برطرف شدن علائم کمک شایانی می کند.

- تمرینات رفتاری و آرام سازی عضلانی از دیگر درمان های این بیماری محسوب می شود.

- هیپنوتیزم نیز از دیگر روش های درمان این نوع اختلالات به حساب می آید.

- دارو درمانی، درمان دارویی زمانی قابل پیگیری است که در مرحله اول، درمان روان شناختی جواب گوی مشکل فرد نباشد و از داروهای ضد اضطراب استفاده می شود.

نکات قابل توجه خانواده

مراقبت بیش از حد یا نشان دادن اضطراب و نگرانی، بیمار، رفتار بیمار گونه او را تشدید می کند.

هر گونه بهبودی را ولو جزئی مورد تشویق قرار ده و از این مسأله رضایت و شادی خود را اظهار کنید.

اختلال تبدیلی

تلفن: 13-32342000

تهیه و تنظیم: منیره خطیبی، کارشناس پرستاری، سوپروایزر

آموزش سلامت، زمستان 1397

بازنگری: پاییز 1403

منبع:

روان پرستاری (بهداشت روان 1 و 2) محسن کوشان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهروود
مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی امام حسین (ع)